

РЕШЕНИЕ

№ 1203

гр. Русе, 31.07.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – РУСЕ, XI ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на деветнадесети юли през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Тихомира Г. Казасова

при участието на секретаря Станка Ст. Иванова
като разгледа докладваното от Тихомира Г. Казасова Гражданско дело № 20234520102426 по описа за 2023 година

Н. П. Ц. заявява, че е била в трудово правоотношение с Народно читалище „Захари Стоянов – 1937“, основано на договор №12/07.06.2021г., по силата на който заемала длъжността „.....“, с основно месечно трудово възнаграждение в размер на 650 лева и установен 8 часов работен ден.

С допълнителни споразумения, месечното трудово възнаграждение било изменяно, като съобразно споразумение от 01.09.2022г. същото било определено в размер на 1500 лева.

До м.юли 2022г., когато бил назначен нов секретар – Е.Д., ищцата изпълнявала трудовите си задължения несмущавано. През лятото на 2022г., С.П. - председателят на читалището изискал от Н. Ц. да му предоставя регулярно информация за начина, по който новия служител изпълнява задълженията си. Молителката изпитвала неудобство да „доносничи“ за колега, но предвид предупреждението, че непредоставянето на информация „ще бъде за нейна сметка“, споделяла личните си наблюдения от работата на Е.Д.. След известно време, в присъствието на М. Б., председателят споделил, че новия секретар „за нищо не става“ и скоро ще бъде освободен, а в края на м.септември 2022г. разгласил, че Е.Д. „си заминава“ и ще бъде назначен друг служител. Обучението на новия служител – Снежана било осъществено от Е.Д. в периода 12 – 17.12.2022г.

На 22.12.2022г. бил проведен Коледен концерт в читалището, за подготовката на който ищцата предложила служителите да се съберат и обсъдят провеждането му. Председателят я уверил, че всичко е наред и въпреки желанието ѝ, не включил нея и М. Б. в организацията за събитието. На въпроса ѝ: „Защо с колежката са избутани в ъгъла?“, С.П.

заплашително я предупредил да внимава.

В началото на 2023г. отношението на председателя към ищцата се променило и без основание я обвинил, че не помогнала за коледната украса; колежката напуснала заради нея; имало недоволни читатели; не се справяла с работата си. Същевременно съобщил на колектива, че Е.Д. остава на работа, тъй като се справяла отлично със служебните си задължения.

В периода м.януари 2023г. - м.април 2023г. С.П. ползвал отпуск по болест. През м.януари 2023г., устно (по телефона), възложил на Н. Ц. да започне обработка на целия фонд, като в противоречие с вътрешните правила за обработка на библиотечния фонд ѝ наредил да отдели всички книги без инвентарни номера. Междувременно по инициатива на молителката и след подготовка на съответните документи, читалището спечелило проект за нови книги на стойност 3500 лева. В изпълнение на задълженията си, ищцата започнала да оформя електронния каталог за книги, но по нареждане на секретаря преустановила тази дейност, за да нанася информацията ръчно в тетрадки, заедно с колежката си М. Б.. Впоследствие, Е.Д. наредила да се спре и това.

След като С.П. се върнал на работа, уведомил Н. Ц., че читалището няма бюджет и достатъчно читатели, поради което се налага да намали трудовото ѝ възнаграждение. Ищцата не се съгласила да подпише допълнително споразумение, с което месечното ѝ възнаграждение било редуцирано до размера на минималната за страната работна заплата.

На 28.04.2023г. работодателят ѝ връчил Заповед №11 от същата дата, за прекратяване трудовото правоотношение на основание чл.328, ал.1, т.4 КТ поради спиране на работата за повече от 15 дни, считано от 01.05.2023г. Н. Ц. подписала заповедта и на 02.05.2023г. отишла в читалището, за да събере личните си вещи. Установила, че на входната врата е залепено съобщение, според което от същата дата библиотеката ще бъде затворена за неопределено време, поради инвентаризация. На следващия ден група читатели, ползващи редовно библиотеката подали сигнал до община Русе, в който се съдържало оплакване, че достъпът им е прекратен без предупреждение, въпреки заплатения от тях членски внос.

Ищцата счита уволнението си за незаконно, като твърди, че същото е израз на личното отношение на председателя на читалището към нея. Поддържа, че не са налице предпоставките на чл.328, ал.1, т.4 КТ, тъй като не е налице пълно преустановяване дейността на читалището или отделно негово самостоятелно звено за определен период от време, не по-кратък от 15 дни. Заявява, че работата в читалището никога не е спирала, а тя винаги е била на работното си място и добросъвестно изпълнявала служебните си задължения. Предвид увеличения членски внос, счита, че работата не е намаляла. Сочи, че съобразно чл.27, ал.5 от Устава на читалището (аналогичен с чл.17, ал.2, т.6 от Закона за народните читалища) председателят има право да прекрати трудов договор само съобразно бюджета на читалището, след решение на настоятелството. Никъде в заповедта не се съдържа информация за решение на настоятелството. По отношение бюджета на читалището заявява, че средствата се набират от членски внос, културно – просветна и информационна дейност, субсидия от държавния и общински бюджет, наеми от движимо и

недвижимо имущество, дарения, завещания и др. приходи. В началото на календарната година, работодателят имал информация какъв ще бъде размерът на държавната и общинска субсидия и какъв ще бъде разходът за заплати и осигуровки, т.е. не е била налице икономическа причина за спиране на работата, респективно за прекратяване на трудовия договор.

По изложените съображения Н. П. Ц. моли съда да постанови решение, с което:

- да признае за незаконно уволнението ѝ и да отмени като незаконосъобразна Заповед №11/28.04.2023г., с която трудовото правоотношение е прекратено на основание чл.328, ал.1, т.4 КТ, поради спиране на работата за повече от 15 дни;

- да я възстанови на заеманата преди уволнението длъжност;

- да осъди ответника да ѝ заплати сумата 9000 лева – обезщетение за оставането ѝ без работа, дължимо за периода 01.05.2023г. – 01.11.2023г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от 09.05.2023г. до окончателното ѝ изплащане.

Претендира направените по делото разноси.

В срока по чл.131 ГПК ответникът – Народно читалище „Захари Стоянов – 1937“ е депозирал отговор на исковата молба, в който излага доводи, досежно неоснователността на ищцовите претенции.

Заявява, че на 27.04.2023г. е проведено заседание на УС на читалището, на което бил обсъден бюджета; въпросът за спиране дейността на школите към читалището в периода м.май – м.септември. Съществено влияние върху бюджета оказвала библиотеката и тъй като не съставлявала съществена част от работата на читалището, било прието решение да преустанови дейността си, а при акумулиране на достатъчно средства, евентуално да бъде отворена през м.ноември. Това решение наложило и прекратяване трудовия договор с ищцата. Настоятелството приело решение, при набиране достатъчно средства, да бъде нает външен специалист, който да извърши цялостна инвентаризация на книжния фонд. В съответствие с това решение, ръководството изготвило съобщение до читателите, с което ги уведомило, че оглед бъдеща цялостна инвентаризация, библиотеката ще бъде затворена за неопределено време.

Ответникът развива правни доводи, досежно основанието, на което е прекратено трудовото правоотношение с ищцата.

Оспорва претенцията с правно основание чл.344, ал.1, т.3, вр.чл.225, ал.1 КТ. Релевира възражение за прихващане с изплатените на ищцата обезщетения по чл.222, ал.1 и чл.220, ал.1 КТ.

Съобразявайки становищата на страните, събраните по делото доказателства по вътрешно убеждение и приложимия закон, съдът прие за установено от фактическа страна, следното:

Не се спори, че страните по делото са били обвързани от трудово правоотношение основано на договор Договор №12/07.06.2021г., по силата на който Н. П. Ц. заемала

длъжността „....“ в Народно читалище „Захари Стоянов – 1937“, с основно месечно трудово възнаграждение в размер на 650 лева и установен 8 часов работен ден.

С допълнителни споразумения, месечното трудово възнаграждение на ищцата е изменяно, като съобразно споразумение от 01.09.2022г. същото е определено в размер на 1500 лева.

Със Заповед №11/28.04.2023г. трудовото правоотношение е прекратено на основание чл.328, ал.1, т.4 КТ. Като причина се сочи: „Спиране на работата за повече от 15 дни.“

Приложени са: характеристика за длъжността „.... в библиотека при читалище“; препис на трудова книжка; съобщение, с което читателите са уведомени, че от 02.05.2023г. библиотеката ще бъде затворена за неопределено време с оглед бъдеща цялостна инвентаризация; Устав на Народно читалище „Захари Стоянов – 1937“.

По повод затваряне на библиотеката за неопределено време, група читатели подали сигнал до Община Русе, отдел „Култура“, в който споделили, че са доволни отите Н. и М. и искат да бъдат уведомени за причината, поради която са освободени.

Ответникът представя протокол от проведено на 27.04.2023г. заседание на УС и доказателства, относно изплатени на ищцата обезщетения по чл.222, ал.1 и чл.220, ал.1 КТ.

Община Русе е предоставила информация за размера на държавната и общинска субсидия, отпуснати на НЧ „Захари Стоянов – 1937“: 70 641 лева за 2022г., а през 2023г. поради липса на държавен бюджет, НЧ ежесечно получава 1/12 от бюджета през 2022г.

Събрания членски внос, отчетен в счетоводството на читалището възлиза на: 1103 лева за 2022г. и 659 лева за периода 27.01.2023г. – 27.04.2023г.

За установяване релевантни за спора факти е допуснат разпита на М. Миткова Б. – работник библиотека в НЧ „Захари Стоянов – 1937“, която изнася данни за ежедневните трудови задължения на ищцата. През м.ноември 2022г., въз основа заповед за частична инвентаризация ищцата и свидетелката започнали да преглеждат и описват фонда. Натъкнали се на голям брой книги без инвентарен номер и индекс, за които нямало информация по какъв начин са попаднали в библиотеката. Уведомили г-н Петров за това обстоятелство и той устно разпоредил във всеки свободен момент да преглеждат фонда, да поставят етикети и инвентарни номера на книгите. М. Б. твърди, че до края на м.април 2023г. библиотеката е работела и била посещавана от читатели. В тази връзка сочи, че през пролетната ваканция били организирани мероприятия с ученици от училище „Тома Кърджиев“, в резултат на които се увеличил броя на читателите. Поддържа, че ръководството на читалището не е уведомило писмено или устно нито нея, нито ищцата, че работата на библиотеката към читалището ще спира или ще бъде в престой. Г-н Петров споделил, че няма пари и ще спрат школите, за да се направят икономии. Впоследствие обяснил, че временно ще бъде затворена само библиотеката до набиране на средства. След прекратяване на трудовото правоотношение с ищцата на библиотеката била поставена бележка, че няма да работи до 2 – 3 юли 2023г. поради инвентаризация. На 02.07.2023г. бил назначен нов

Установената фактическа обстановка налага следните правни изводи:

Предвид изложените в исковата молба обстоятелства и формулиран петитум съдът квалифицира правно предявените, обективно съединени искове по чл.344, ал.1, т.1, т.2 и т.3, вр.чл.225, ал.1 КТ.

Претенция е допустима, предявена от лице, на което принадлежи това право, при спазване изискванията за надлежно упражняване на правото на иск и липса на процесуални пречки за неговото разглеждане.

По иска с правно основание чл.344, ал.1, т.1 от КТ:

Не се спори по делото, че между страните е съществувало трудово правоотношение, прекратено със заповед Заповед №11/28.04.2023г. на основание чл.328, ал.1, т.4 КТ, поради спиране на работата за повече от 15 дни.

Прекратяването на трудово правоотношение от работодателя е негово субективно право, за упражняването на което е необходимо наличието на съществуващо и валидно трудово правоотношение, възникнали след сключване на трудовия договор законоустановените предпоставки за уволнение и законосъобразност при процедирането от страна на работодателя.

За да бъде уважен главния иск, следва да се констатира незаконосъобразност на уволнението, съобразно критериите за посоченото прекратително основание.

В процесния случай трудовото правоотношение с ищцата е прекратено на основание чл.328, ал.1, т.4 от КТ – поради спиране на работата за повече от 15 дни.

Спиране на работата за повече от 15 работни дни по смисъла на правната норма е период от време, през който работникът или служителят не изпълнява трудовите си задължения поради независещи от него причини. Спирането може да се отнася само до работата на конкретен работник или служител (ако само той заема съответната длъжност), работата на отделно самостоятелно обособено звено или работата на цялото предприятие. Съществено е, че за периода на спиране работата, трудовата функция на работника или служителя не се осъществява, т.е. спирането настъпва за всички работници или служители, осъществяващи тази работа, а не само за част от тях. Спирането на работата е обективен факт и означава временно преустановяване дейността поради организационно – технически или икономически причини, без да е от значение конкретното им проявление.

За да е завършен фактическия състав на уволнението на основание чл.324, ал.1, т.4 от КТ, е необходимо към датата на уволнението, вече да е налице спиране на работата (престой), което е продължило повече от 15 (т.е. поне 16) работни дни (Решение №38/04.03.2015г. по гражданско дело №3695/2014г., IV г.о., ВКС).

В настоящия казус бе установено, че към 28.04.2023г. библиотеката към НЧ „Захари Стоянов – 1937“ не е спирала работа. Св.Б. твърди, че през пролетната ваканция библиотеката е провеждала мероприятия с ученици от ОУ „Тома Кърджиев“ и до края на м.април 2023г. е имало читатели. Затворена е на 02.05.2023г., т.е. към момента на

уволнението не е било налице визираното в заповедта за прекратяване на трудовото правоотношение правно основание. В съобщението до читателите (лист 16), като причина за временното затваряне на библиотеката се сочи: „цялостна инвентаризация на библиотеката“, което на практика е част от трудовата функция на ищцата. Следователно въпросната работа е съществувала, но УС на читалището е взело решение тя да бъде възложена на външен специалист с опит, който да извърши инвентаризация за 2 месеца (т.3 от Протокол №3/27.04.2023г.).

Изложеното води до извод, че уволнението на Н. Ц. се явява незаконосъобразно, тъй като не са налице елементите на посоченото в заповедта основание. Искът с правно основание чл.344, ал.1, т.1 КТ като основателен следва да бъде уважен.

По иска с правно основание чл.344, ал.1, т.2 от КТ.

Основателността на главния иск по чл.344, ал.1, т.1 от КТ поражда за работника субективното право да претендира възстановяване на прекратеното трудово правоотношение. Поради това акцесорната претенция за възстановяване ищцата на длъжността заемана преди уволнението следва да бъде уважена.

По иска с правно основание чл.344, ал.1, т.3, вр.чл.225 от КТ.

За да бъде уважен иска, трябва да са налице следните предпоставки: уволнението на работника или служителя трябва да е признато за незаконно и той да е останал без работа след уволнението или да е постъпил на работа по трудов договор с по-ниско трудово възнаграждение. Претенцията е ограничена в две основни рамки – от една страна периодът, за който може да се търси обезщетение не може да е по-голям от шест месеца, считано от деня на уволнението, а от друга страна не може да се търси обезщетение в рамките на тези шест месеца за времето, през което ищецът е постъпил другаде на работа и е работил при трудово възнаграждение с размер равен или по-висок от това, което е получавал преди уволнението.

От ангажираните в хода на производството писмени доказателства е видно, че след прекратяване трудовото правоотношение с НЧ „Захари Стоянов – 1937“, Н. Ц. е постъпила на работа в „ДУНАРИТ“ АД, считано от 03.07.2023г. Не се спори, че за периода 01.05.2023г. – 02.07.2023г. дължимото на ищцата обезщетение е в брутен размер 3710.52 лева.

По възражението за прихващане:

Предвид основателността на иска с правно основание чл.344, ал.1, т.3, вр.чл.225, ал.1 КТ, следва да бъде разгледано евентуалното възражение за прихващане на ответника. Възражението за прихващане е процесуално действие за защита срещу първоначално предявения иск, като целта е отхвърляне на този иск, поради погасяване вземането по него чрез прихващане с вземането на ответника.

Възражението е допустимо, а разгледано по същество – основателно.

Ищцата не оспорва факта, че е получила обезщетения по чл.220 и чл.222 КТ в общ брутен размер 3036 лева. След като прекратяването на трудовото правоотношение е

признато за незаконно, уволненото лице следва да възстанови всички заплатени суми по повод това уволнение. Поради това претенцията чл.344, ал.1, т.3, вр.чл.225, ал.1 КТ следва да се уважи в размер на 674.52 лева ($3710.52 - 3036 = 674.52$), ведно със законната лихва считано от 09.05.2023г. до окончателно изплащане на сумата, като за разликата, до предявените 3036 лева иска следва да се отхвърли като погасен чрез прихващане.

По разноските:

На основание чл.78, ал.1 ГПК в тежест на ответника са направените от ищеца разноски, съобразно уважената част от претенциите. Ищцата е направила разноски в размер на 780 лева – възнаграждение за процесуално представителство, заплатено за три обективно съединени иска. Предвид изхода на спора, ответникът следва да заплати на ищцата разноски в размер на 627.20 лева, изчислено съобразно уважената част от претенциите (основателността на исковите по чл.344, ал.1, т.1 и т.2 КТ и частичната основателност на иска по чл.344, ал.1, т.3 КТ).

Съобразно разпоредбата на чл.78, ал.3 ГПК, с оглед частично оттегляне на акцесорния иск ищцата дължи на ответника разноски в размер на 156.73 лева.

По компенсация между двете вземания ответникът следва да заплати на ищцата разноски в размер на 470.47 лева.

Мотивиран така, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ на основание чл.344, ал.1, т.1 от КТ, като незаконосъобразна Заповед №11/28.04.2023г. на председателя на НЧ „Захари Стоянов – 1937“, ЕИК 000522856, с която трудовото правоотношение с Н. П. Ц., ЕГН ***** е прекратено на основание чл.328, ал.1, т.4 КТ, поради спиране на работата за повече от 15 дни.

ВЪЗСТАНОВЯВА Н. П. Ц., ЕГН ***** на длъжността, заемана преди прекратяване на трудовото правоотношение.

ОСЪЖДА НЧ „Захари Стоянов – 1937“, ЕИК 000522856, със седалище и адрес на управление: гр.Русе, бул.“Липник“№58, представлявано от Стефан Маринов Петров да заплати на Н. П. Ц., ЕГН ***** сумата **674.52 лева** – брутен размер на обезщетение по чл.344, ал.1, т.3, вр.чл.225, ал.1 КТ за периода 01.05.2023г. – 02.07.2023г. и **ОТХВЪРЛЯ** иска за разликата над 674.52 лева до предявените 3710.52 лева като погасен чрез прихващане с изплатени на основание чл.220, ал.1 КТ и чл.222, ал.1 КТ обезщетения.

ОСЪЖДА НЧ „Захари Стоянов – 1937“, ЕИК 000522856 да заплати на Н. П. Ц., ЕГН ***** разноски по компенсация в размер на 470.47 лева.

ОСЪЖДА НЧ „Захари Стоянов – 1937“, ЕИК 000522856 да заплати по сметка на РРС държавна такса в размер на 150 лева.

РЕШЕНИЕТО подлежи на въззивно обжалване пред Русенски окръжен съд в двуседмичен срок от съобщаването на страните.

Съдия при Районен съд – Русе: _____